

Sygn. akt IX Ka 1181/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Jan Klocek

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Stefańska

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2014 roku

sprawy E. P. (1)

oskarżonej o przestępstwo z art.212 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 23 kwietnia 2014 roku sygn. akt II K 307/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. W. kwotę 624, 84 (sześćset dwadzieścia cztery 84/ 100) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonej E. P. (1) w postępowaniu odwoławczym;

III. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

IX Ka 1181/14

UZASADNIENIE

Oskarżyciel prywatny W. P. oskarżył E. P. (1) o to, że w piśmie z dnia 11 marca 2013 roku kierowanym do Sądu Rejonowego w Kielcach Wydział III Rodzinny i Nieletnich sygnatura akt Nsm 1284/12 pomówiła W. P. o nadmierne spożywanie alkoholu pomimo wiedzy, iż W. P. nie jest uzależniony od alkoholu oraz o to, że w piśmie z dnia 6 czerwca 2013 roku kierowanym do Sądu Rejonowego w Kielcach III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich sygnatura akt III RC 678/12 pomówiła W. P. o pijaństwo w ten sposób, że użyła słów „pijaństwa ojca” oraz, że „małoletnia córka N. unika kontaktów z ojcem z powodu jego pijaństwa”, „wybielenie ojca, który nadużywa alkoholu”, pomimo wiedzy, iż W. P. nie jest uzależniony od alkoholu, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 212 § 1 Kk.

Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział II Karny wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2014 roku oskarżoną E. P. (1) uniewinnił od popełnienia czynów zarzucanych jej aktem oskarżenia.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze (DZ. U z 2002 roku nr 16 poz. 124 ze zm.) w zw. z § 14 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 16 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (DZ. U z 2002 nr 163 poz. 1348 ze zm.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokat E. W. kwotę dziewięćset siedemdziesiąt cztery złote szesnaście groszy tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej E. P. (1) z urzędu, w tym sto osiemdziesiąt dwa złote szesnaście groszy tytułem podatku od towarów i usług.

Na podstawie art. 632 pkt 1 Kpk w zw. z art. 626 § 1 Kpk kosztami procesu obciążył oskarżyciela prywatnego W. P. i zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę jeden tysiąc dwieście czternaście złotych szesnaście groszy tytułem kosztów sądowych, w tym na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tj. DZ. U z 1983 roku Nr 49, poz. 223 ze zm.) kwotę dwieście czterdzieści złotych tytułem opłaty.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach Wydział II Karny z dnia 23 kwietnia 2014 roku wniosła pełnomocnik oskarżyciela prywatnego W. P. i na podstawie art. 425 § 1 i 2 Kpk oraz art. 444 Kpk zaskarżyła wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej.

Zaskarżonemu wyrokowi, na podstawie art. 427 § 1 i 2 Kpk oraz art. 438 pkt 2 Kpk zarzuciła:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 7 Kpk poprzez dowolną ocenę dowodów w postaci wyjaśnień oskarżonej, zeznań świadków T. B., W. B., P. P., M. J., E. P. (2) i H. P. oraz dowodów w postaci przedłożonych przez oskarżoną fotografii i nagrań;
2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 410 Kpk poprzez nieuwzględnienie części okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, to jest zeznań, którym to zeznaniom Sąd dał wiarę w całości, złożonym w sprawie 3 Ds. 1050/12;
3. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 193 § 1 Kpk poprzez niezasięgnięcie opinii biegłych w kwestii wymagającej wiadomości specjalnych, na okoliczność nadużywania alkoholu przez pokrzywdzonego W. P. na datę popełnienia zarzucanego E. P. (1) czynu tj. marca 2013 roku i czerwca 2013 roku, „Osoby pijące alkohol mogą wielokrotnie w ciągu swojego życia zmieniać wzór spożywania alkoholu przemieszczając się na continuum od abstynencji, poprzez picie o niskim poziomie ryzyka, do spożywania alkoholu w sposób wysoce ryzykowny i szkodliwy. Niektóre z nich uzależnią. Jest to wędrówka w dwie strony. Ktoś kto dzisiaj pije alkohol na poziomie niskiego ryzyka może w wyniku różnego rodzaju okoliczności zwiększyć swoje picie do poziomu wysokiego ryzyka. Ktoś kto dziś pije ryzykownie lub szkodliwie może na tyle ograniczyć swoje picie, aby radykalnie zmniejszyć wynikające z niego szkody. Abstynent może w każdej chwili zacząć pić, a osoba uzależniona może zostać abstynentem. Najmniej prawdopodobna jest sytuacja, że osobie uzależnionej uda się trwale ograniczyć spożywanie alkoholu, a więc wrócić na stałe do picia kontrolowanego, o niskim ryzyku szkód” ((...)).

W postępowaniu nie zostało wykazane przez Sąd jaki wzór picia alkoholu reprezentował W. P. na datę czynu. Idąc za rozumowaniem Sądu dyskryminowane byłyby osoby, które wyleczyły się z choroby alkoholowej i od wielu lat nie spożywają alkoholu.

Na podstawie art. 437 § 1 i 2 Kpk pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez uznanie oskarżonej za winną zarzucanego jej prywatnym aktem oskarżenia czynu i wymierzenie jej kary grzywny w wysokości pięćdziesiąt stawek dziennych z ustaleniem wysokości stawki dziennej na trzydzieści złotych oraz o:
- zasądzenie od oskarżonej na rzecz oskarżyciela prywatnego kosztów postępowania w tym kosztów wynagrodzenia pełnomocnika poniesionych przez niego – według norm prawem przypisanych za obie instancje, względnie o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do Sądu Instancji celem ponownego rozpoznania;

oraz o:

- zasądzenie na rzecz oskarżyciela prywatnego kosztów postępowania, w tym kosztów wynagrodzenia pełnomocnika poniesionych przez niego – według norm prawem przypisanych za II Instancję.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja pełnomocnik oskarżyciela prywatnego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji Sąd Rejonowy rozpoznający sprawę w I Instancji zebrał i przeprowadził wszystkie istotne dowody w sprawie, poddał je gruntownej ocenie i z oceny tej wysnuł trafne końcowe wnioski wiodące do przekonania, że oskarżona E. P. (1) nie popełniła zarzucanych jej aktem oskarżenia czynów.

Sposób analizy dowodów oraz swoje rozumowanie Sąd I Instancji przedstawił w spełniającym ustawowe wymogi uzasadnieniu przez co mogła nastąpić pełna kontrola instancyjna wypadająca pozytywnie dla zapadłego orzeczenia. Sąd Odwoławczy w pełni podzielał zarówno trafność ustaleń faktycznych jak i sposób przeprowadzonej oceny dowodów w związku z tym nie było powodów by na nowo odnosić się do poszczególnych dowodów. Było to tym bardziej zasadne, że rolą Sądu Odwoławczego nie jest ponowna ocena dowodów lecz ocena sposobu weryfikacji tych dowodów przez Sąd rozpoznający sprawę w I Instancji. Oczywiście z uwagi na rodzaj sformułowanych zarzutów niezbędne stało się odniesienie do niektórych kwestii wynikających z przeprowadzonych dowodów.

Zasadniczo apelacja zmierzała do wykazania, iż Sąd orzekający dopuścił się obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zapadłego orzeczenia. W szczególności zdaniem wnoszącej apelację Sąd nie wyjaśnił wszystkich istotnych okoliczności sprawy poprzez nie przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych na okoliczność nadużywania alkoholu przez oskarżyciela prywatnego.

Pogląd wyrażony w apelacji nie jest trafny. W sprawie nie szło o to czy oskarżony jest uzależniony od alkoholu bądź nadużywa go w sposób nadmierny lecz ustaleniu podlegała kwestia czy oskarżyciel prywatny sięga po alkohol w czasie sprawowania opieki nad dzieckiem i czy okoliczność ta mogła by mieć wpływ na zakres opieki przyznanej W. P.. Tę drugą kwestię rozstrzygał w innej sprawie Sąd Rodzinny uznając ostatecznie, że oskarżyciel prywatny jest na tyle odpowiedzialną osobą, że może w ograniczony sposób sprawować opiekę nad córką chociaż spożywa alkohol w ilości szkodliwej. W związku z tym powoływanie dowodu z opinii biegłych w tym względzie było niezasadne, bo jak wspomniano sprawę tę rozstrzygał inny Sąd. Zatem zarzut naruszenia przepisu art. 193 § 1 Kpk był bezpodstawny.

Podobnie należało odnieść się do zarzutu naruszenia art. 7 Kpk, a więc sposobu oceny dowodów przez Sąd Rejonowy. Zdaniem Sądu Odwoławczego przeprowadzona ocena oparta była przede wszystkim na całokształcie okoliczności ujawnionych w sprawie i nie sposób uznać, że miała ona charakter wybiórczy. Z uzasadnienia do wyroku wynikało w sposób oczywisty, że Sąd Rejonowy analizował wyjaśnienia oskarżonej oraz zeznania oskarżyciela prywatnego, a także świadków. Ocena dowodów oparta została na obiektywnych kryteriach jakim były logika, wiedza i doświadczenie życiowe w związku z czym dokonana ocena dowodów miała charakter swobodny. Fakt, iż niektórym dowodom Sąd Rejonowy dał wiarę, a innym tego przymiotu odmówił nie było efektem błędów lecz poruszaniem się Sądu w granicach przyznanej mu ustawowo swobody. Jakkolwiek należało zauważyć, że Sąd Rejonowy wziął pod uwagę także zeznania oskarżyciela prywatnego oraz inne dowody uznając, że nie sposób przyjąć, iż oskarżyciel prywatny nadużywa w sposób szczególny alkoholu bądź jest uzależniony. Sąd Rejonowy jedynie ustalił i faktu tego nie kwestionował sam W. P., że oskarżyciel nie jest abstynentem, przez co twierdzenia oskarżonej przed Sądem nie były pozbawione podstaw i nie odbiegały od prawdy.

Słusznie Sąd Rejonowy zasadzał całość rozstrzygnięcia w sprawie na kontekście w jakim oskarżona argumentowała o picciu alkoholu przez oskarżyciela prywatnego. Przecież nie czyniła tego wobec przypadkowych osób lecz wywodziła o spożywaniu alkoholu przed Sądem, który rozstrzygał kwestię opieki nad dzieckiem. Jej argumentacja zawarta była w sformułowanych wnioskach dowodowych bądź w formie jej wypowiedzi przed Sądem. Zatem trudno mówić o pomówieniu oskarżyciela prywatnego w opinii publicznej skoro E. P. (1) opisując konkretne sytuacje dokonywała oceny zachowania W. P., poddając w wątpliwość czy jest on w stanie, bez zagrożenia dobra dziecka opiekować się nim.

Gdyby zatem przyjąć, że wywód jednego z uczestników postępowania przed Sądem mającym rozstrzygnąć określone prawa stron, oceniający innego uczestnika – jego właściwości osobiste – podlegałoby penalizacji to teoretycznie każda sprawa sądowa generowałaby kolejną sprawę o pomówienia. Podniesienie w ustnej wypowiedzi bądź w pisemnym stanowisku zarzutów pod adresem innej osoby i skierowanie tej argumentacji do organu uprawnionego

do rozstrzygnięcia sprawy nie może każdorazowo być traktowane jako realizacja przestępstwa z art. 212 § 1 Kk, bowiem nie sposób uznać, że podnoszący zarzuty umyślnie realizuje przestępstwo pomówienia i zamierza poniżyć inną osobę w opinii publicznej lub narazić ją na utratę zaufania. Pisanie i kierowanie do odpowiednich organów określonych wniosków jest uprawnieniem jednostki, subiektywnie przekonanej o swoich racjach, broniących swoich praw, bądź praw osób najbliższych, tudzież interesu publicznego, niezależnie od tego czy jej roszczenia są słuszne, a także niezależnie od tego, czy potrafi ona udowodnić swoje twierdzenia. Odmienna ocena takiej sytuacji zniweczyłaby podstawowe prawa obywatelskie.

W świetle powyższych Sąd Odwoławczy kierując się treścią art. 437 § 1 Kpk nie uwzględnił apelacji i utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. Zważywszy na fakt, że zarzuty przedstawione w apelacji nie potwierdziły się, a w sprawie nie zaistniały okoliczności o jakich mowa w art. 439 Kpk i art. 440 Kpk, które należałoby brać pod uwagę niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów apelację pełnomocnika oskarżyciela prywatnego należało uznać za oczywiście bezzasadną.

Zasądzono stosowne wynagrodzenie na rzecz adwokata udzielającego obrony z urzędu oskarżonej w postępowaniu odwoławczym, a w końcu Sąd Odwoławczy postanowił przejąć koszty postępowania odwoławczego przez Skarb Państwa zgodnie z art. 634 Kpk i art. 626 § 1 Kpk.

SSO Jan Klocek